

Zpráva ze zahraniční služební cesty do Itálie

Účel cesty: Pokračování v systematickém průzkumu fondů Státního archivu ve Florencii za účelem zjištění jejich vztahu k fondu Rodinný archiv toskánských Habsburků

Termín: 5. – 13. 10. 2012

Zprávu podává: Jan Kahuda, VI. oddělení Národního archivu

Schválila: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu

Podepsáno elektronicky.

Datum vyhotovení: 15. 10. 2012

Část obecná:

Dle původního předpokladu jsem měl služební cestu realizovat společně s PhDr. Evou Gregorovičovou, dlouholetou správkyní fondu Rodinný archiv toskánských Habsburků (RAT), která rovněž iniciovala a v posledních 17 letech realizovala výzkum ve Státním archivu ve Florencii, jehož dlouhodobým cílem je sledování historie RAT a jeho vztahu k fondům florentského archivu (viz předchozí cestovní správy dr. Gregorovičové a řada jejích publikovaných textů). Dr. Gregorovičová musela ze zdravotních důvodů nakonec na svou letošní účast na této cestě rezignovat, nicméně se zásadním způsobem podílela na její přípravě (jak odborné, tak organizační) a patří jí za to velký dík.

Do Florencie jsem měl původně odjet dne 3. 10. 2012 autobusem Studentagency, ze zdravotních důvodů jsem však musel odjezd neplánovaně o dva dny odložit a odjel jsem tak dne 5. 10. 2012 v 15.30 hod. z Prahy autobusem společnosti Tourbus (příjezd do Florencie dne 6. 10. 2012 v 9.30 hod). Ubytování jsem měl rezervováno na doporučení dr. Gregorovičové v ubytovacím zařízení Istituto Salesiano dell'Immacolata, Via del Ghirlandaio 40. Institut je výhodně položen poblíž archivu. V pondělí 8. 10. jsem si vyzvedl bez komplikací v pobočce Banca d'Italia zálohu na stravné.

Zpáteční cesta proběhla pak dle původního programu autobusem Studentagency, z Florencie jsem odjel dne 12. 10. 2012 v 17.00 a do Prahy přijel následující den v 10.10 hod.

Část odborná:

Ve Státním archivu ve Florencii jsem měl možnost studovat poprvé. Po vyřízení vstupních formalit jsem se snažil seznámit s některými archivními pomůckami, které se týkají toskánských Habsburků a lotrinského období vlády v Toskánsku. Nejdůležitějším je zde fond Asburgo-Lorena, ve kterém jsou soustředěny písemnosti správy rodinného majetku toskánských Habsburků v Toskánsku. Fond byl v minulosti zpřístupněn studií Danilo Barsanti: *Il fondo „Amministrazione Centrale“ nell'Archivio di Stato di Firenze. Annotazioni storiche ed inventario (Rassegna Storica Toscana 34/2, 1988, s. 301-334)*, která zároveň slouží jako inventář. Fond obsahuje písemnosti týkající správy rodinného majetku toskánských Habsburků s těžištěm v období po ukončení jejich vlády v Toskánsku. Podrobně jsem prostudoval sv. 1 fondu obsahující staré inventáře písemností toskánské centrální administrace ve Florencii z 2. poloviny 19. století. Z těchto inventářů a doprovodné korespondence se dá částečně rekonstruovat pohyb písemností mezi registraturami jednotlivých administrací v Čechách a v Toskánsku. Dále jsem prostudoval pomůcky k některým fondům státních institucí z období lotrinské vlády v Toskánsku.

Druhým podstatným bodem mé služební cesty bylo studium a pořízení reprodukcí písemností týkajících se toskánské velkovévody Giana Gastona Medici a jeho manželství s Annou Františkou, vévodkyní sasko-lauenburskou. Tato rozsáhlá a atraktivní dokumentace byla v loňském roce objevena dr. Gregorovičovou a díky jejím kontaktům ve florentském archivu se podařilo v předstihu zajistit oficiální povolení ředitelky Státního archivu ve Florencii dr. Carly Zarrilli k pořízení její reprodukce (viz čj. NA 5251/06-2012). Po dohodě a velkém pochopení ze strany vedoucí badatelských služeb Státního archivu ve Florencii dr.

Francesco Klein jsem pak mohl nejprve v odděleném prostoru badatelný a později v učebně paleografické školy pořídit vlastnoručně fotografie vybraných dokumentů. Rozsáhlá dokumentace z let (1669) 1694-1717 uložená ve fondu Mediceo del Principato (filze 5911-5922, 2669 a 6356) zahrnuje v podstatě trojí typ dokumentů:

1. úřední dokumenty týkající se manželství Giana Gastona Medici a Anny Marie Sasko-Lauenburské (vyjednávání o podmínkách uzavření manželství, manželské smlouvy, majetková vyrovnání, udělení českého inkolátu Gianu Gastonu Medici, intabulace majetku, záležitosti panství Zákupy, rozluka manželství, korespondence s papežem a pražským arcibiskupem Breunerem, právní rozklady rozluky manželství z hlediska církevního práva), filze 5911, 5912, 2669, 6356).
2. korespondence Giana Gastona Medici s jeho otcem Cosimem III.: emotivně laděná korespondence s velmi pravidelnou frekvencí (zpravidla 1-2x týdně), stručnější dopisy G. G. Mediciho (2-8 stran) a jeho manželky + rozsáhlejší odpovědi otce. Možnost detailního náhledu do myšlenkového a pocitového světa vysoké šlechty, reflexe českých geografických, politických i kulturních reálií přelomu 17.-18. století z pohledu příslušníka italské nobility 1697-1702, filza 5915.
3. Zprávy florentských agentů sledujících primárně životní osud G. G. Mediciho, zároveň však přinášejících informace zejména politického charakteru z prostředí Království českého a Římské říše, rozsahem a informační hodnotou vynikají zejména relace florentského agenta ve Vídni Marca Martelliho zasílané pravidelně s dvoutýdenní frekvencí, 1700-1708, stručnější zprávy agenta A. F. Montautiho již od roku 1697, filze 5913-5914, 5916-5922.

Přestože osud G. G. Mediciho byl již vícekrát zpracován, nebyly tyto materiály zatím beze zbytku vytěženy. Do budoucna bych rád formou dílčí studie přiblížil korespondenci G. G. Mediciho otcovi Cosimovi III. Žádoucí zasazení do širších souvislostí a analýza všech relací zatím přesahuje pro svůj rozsah možnosti krátkodobých studijních pobytů, zaměřených primárně na výzkum týkající se RAT.

Kromě uvedeného odborného programu jsem dále z pověření dr. Gregorovičové projednal několik drobnějších organizačních záležitostí se správkyní osobních fondů a rodinných archivů Státního archivu ve Florencii dr. Orsolou Gori – jednalo se o zajištění předmluvy pro soubor studií Evy Gregorovičové vydávaný v Národním archivu, zajištění úvodních textů pro tištěné vydání inventáře k fondové části RAT – Petr Leopold a organizační zajištění studijního pobytu archivářky Státního archivu ve Florencii dr. Chiary Benzoni v Národním archivu.

Závěr:

Bude-li pro příští rok schválen navrhovaný týdenní studijní pobyt ve Florencii, rád bych se při něm zaměřil na studium pramenů a literatury k postihnutí správního vývoje administrace toskánského rodinného majetku v Toskánsku a Čechách a osudu jejich písemností a zároveň na analýzu korespondence G. G. Mediciho adresované jeho otcovi.

Závěrem bych rád znovu zdůraznil, že jsem měl s potěšením možnost vnímat pozitivní obraz Národního archivu a českého archivnictví ve Státním archivu ve Florencii a zvláště doslova na každém kroku oceňovat zásadní přínos dr. Gregorovičové a jejího dlouholeté činnosti k jeho vytvoření.